

Отримано: 10 лютого 2019 р.

Прорецензовано: 25 лютого 2019 р.

Прийнято до друку: 1 березня 2019 р.

e-mail: tmkaffl@gmail.com

DOI: 10.25264/2519-2558-2019-5(73)-151-156

Миронова Т. Ю. Мовленнєва/текстотворча особистість у текстових смислах та життєва цілісність особистості. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог: Вид-во НаУОА, 2019. Вип. 5(73), березень. С. 151–156.

УДК 811.111 – 811.163

Миронова Тетяна Юрійвна,

кандидат педагогічних наук, доцент, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро

**МОВЛЕННЄВА/ТЕКСТОТВОРЧА ОСОБИСТІСТЬ У ТЕКСТОВИХ СМИСЛАХ
ТА ЖИТТЄВА ЦІЛІСНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ**

Зіставляються поняття «особистість людини» та «мовленнєва/текстотворча особистість». Обидва історично поділяються на складові, що залежать від парадигми та позиції ученого щодо об'єкту: чи-то зверхньо-експертної, чи-то емпатійно-співчутливої (як у комунікативно-рівноправного співчасника). Перше ставлення властиве, зокрема, усталеним на вітчизняних теренах російським парадигмам виноградівського «образу автора» та караулівській «мовній особистості». Друге ставлення характерне для американських особистісних психологів К.Р. Роджерса та А.Г. Маслоу, що надалі уможливило теорію «нікової» особистості у самореалізуванні». Таким само є розуміння авторської смислової присутності у тексті, питомою для англомовної культури письма, що, своєю чергою, корінням уходить в античність. Зібрані нами разом за англомовними джерелами дві групи текстотворчих категорій – XII мета-змістових понять англомовного авторства (далі «XII-ть...»); див. рис. 1) та 7 англомовних авторських текстових смислових параметрів (далі «7-м...») за глибинною суттю перегукуються із «роджерсівсько – маслівською ніковою особистістю», а споріднює їх індивідуальне смислотворення як у житті загалом, так і, зокрема, під пером людини, що пише. «XII-ть...» та «7-м...» категорій допомагають семантично знайти англомовного автора в його тексті та з'ясувати багатотварів індивідуальних смислів.

Ключові слова: «особистість людини», «мовленнєва/текстотворча особистість», компоненти особистості, індивідуальна цілісність/гармонійність, гармонійність авторської текстової семантики, 7 англомовних текстових смислових категорій, XII англомовних мета-змістових авторських категорій, текстові шари індивідуальної семантики.

Tetyana Myronova,

Kandidat of Science in Teaching Foreign Languages, Dotsent, Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

AUTHOR'S SEMANTIC PRESENCE IN THE TEXT AND ACTUAL PERSONALITY INTEGRITY

Author's semantic presence is the textual phenomenon; personality integrity belongs to the life reality. Historically and currently, both are in the focus of research, though with moderate success. The scholastic division of human personality is known for centuries and produces different components. At this, the division of writer's semantic presence in the text is uncertain, comes in fragments from the antiquity, stays in varying degree in modern creative writing teaching, in particular, in the USA, and also goes into learned judgment about literary texts (when individual semantics is respected, as much as it is by English cultural tradition of penmanship). Besides, the English etymology of «voice», «point of view», «tone», «diction», «dynamics», «stance», and «taste» (7 textual categories) shows their ancient pertinence to the description of author's semantic presence in the text. However sometime neglected through the ages, such division of the textual individual semantics – with its original roots forever in the antiquity – was an early effort to look for the live completeness of the writer's personality in his text. This search for the person in the text opened not only the textual semantic elements of human life, but also, which is of the greatest importance, the intuitive feeling of the author's integrity within his lines and pages. The pleasure of communicating with 'the truly upright person skillful with words' (Cato the Elder) – as soon as the writer was up to it – testified in favour of the writer's presence in his text.

The author of the current article has collected XII meta-textual categories (I. Being author-writer as self-regard; II. Personal independence; III. Individualism; III. A. Egoism-egotism (the historical usage that requires translation with a positive meaning); IV. Integrity; V. Humbleness; VI. Sharing; VII. Truthfulness; VIII. Optimism; IX. Enthusiasm; X. Common sense; XI. Constructiveness; XII. Imaginativity) along with 7 textual categories (see fig. 1): the resources were the authentic English materials. The both sets of categories help to discern the individual semantic presence in English texts and gear to various layers of textual meaningfulness. In H. Morton's «Love and Lavender», «7 textual» and «XII meta-textual» categories initially direct to the culturally correct attitude to the British author, in general, and in particular, reveal several aspects of special meaning that twinkle in a quiet and nice flow of the prevalently the Past Simple narrative and rich collection of cross-textual elements (concepts in common use) concerning Victorian London (see fig. 2). The most interesting of them will be described in the next publication: a string of somewhat «mysterious mood» stitching up the text and a set of meanings worthy being regarded in a kind of psychoanalytic perspective – the both pertain to the individual textual semantics.

As to our current comparison of two kinds of personality presence – the live and the textual – the division into the elements is a relatively minor problem versus the reverse research into the personality integrity. With the latter, the ancient intellectuals were more intuitively successful in the texts, than the modern researchers of the live personality. The exception can be the empathic paradigm of the third generation personality psychology of C.R. Rogers's and A.H. Maslow's – they recognise that the harmonious/happy/self-actualizing personality is still awaiting for its theory, however both invested much into it through the only possible way: the empathy with the personality.

Key words: «author's semantic integrity», real life «personality integrity», «personality elements», «harmonious individual semantics in the text», XII meta-textual categories (see abbreviation: «XII»), 7 intra-textual individual semantic categories (see: «7»), English culture of writing, textual individual meaningfulness, author's textual semantic income.

Постановка проблеми. Поняття «особистість людини» та «мовленнєва/текстотворча особистість» є невідривні одне від одного. Людина як особистість самоздійснюється через смислотворення та у спосіб реального спілкування текстами. Автор у іпостасі «мовленнєвої/текстотворчої особистості» щонайперше є смислотворчим явищем, яке постає зі сторінок, «проживає» своє життя у кожному конкретному текстові, щоб під тим самим пером ожити смисловим життям у наступному тексті. Питомий зв'язок зазначених понять несе на собі відмітини національно-культурних особливостей, отож, нами опрацьовується лише стосовно англомовної мовленнєвої/текстотворчої особистості.

Актуальність. Вітчизняні текстові дослідження англомовної «мовленнєвої/текстотворчої особистості», у що ми прагнемо зробити певний внесок, потребують відповідної англомовної національно-культурної парадигми. Авжеж досі тутешні

студії смислового боку текстів – на теренах якої завгодно мови – незмінно обґрунтовуються за суттю російським сталінським виноградівським «образом автора», пізньою радянською російською караулівською «мовною особистістю» або ж сучасним вітчизняним раннім утопічним переліком текстових форм, призначених наповнювати українську особу і не наче створювати із неї «мовленнєву особистість». Із огляду на англомовну культуру текстотворення, жодна із згаданих усталених парадигм не є коректною. Англомовні автори століттями виховувалися із повагою до індивідуальних смислів текстотворення та із відчуттям своєї високої моральної місії у душі античного правила про «порядну людину, що вміло висловлюється» (Катон Старший). Англомовний автор пошанується як спілкувальний партнер, що живе «мовленнєвою/текстотворчою особистістю» на сторінках свого тексту та поміж його рядками і своєю семантичною присутністю проводить крізь текст, накопичуючи, новостворений смисловий додаток.

Метою даної публікації є показати питому культурну, текстотворчу та гуманістичну природу запропонованих нами (як зібраних разом за різними англомовними джерелами та опрацьованих як інструменти текстового дослідження) XII мета-змістових англомовних авторських категорій (див. далі скорочення «XII-ть...») та 7 індивідуальних текстових смислових категорій (див. далі «7-м...»). Вони концептуально пов'язані як із древнім античним корінням англомовного текстотворення, надалі, із сучасною англомовною практикою творчого письма, так й із найгуманістичнішими розробками американської «психології третього покоління», тобто психології особистості К.Р. Рожерса та А.Г. Маслоу. Ілюстративно ми зіставлятимемо окремі положення «роджерсівсько-маслівської «пікової» самоздійснюваної особистості» із – за смыслом – відповідними із «XII-ти...» та «7 ми...» текстотворчими категоріями стосовними англомовної «мовленнєвої/текстотворчої особистості».

При цьому, запропоноване уточнення поняття «мовленнєвої/текстотворчої особистості» (вихованої англомовною культурою письма) на «XII-ть...» та «7-м...» категорій відповідає багатомірним спробам через поділення пізнати людський внутрішній світ загалом та письменницьке смислове перебування у написаних рядках та поміж ними. Для наочності, посилаємось на наш нещодавній аналіз британського оповідання Г. Мортонна «Любов та аромат лаванди» [14], у якому відкрилися цікаві глибинні смисли, що надають текстові приємної та спокійної притягальності, поціновуваної його співвітчизниками.

Викладення основного матеріалу. «Особистість» у обох проявах (життєвому та текстовому) обмірковується та досліджується як у древності, так й у сучасності. Дивна річ, античні автори інтуїтивно, але багатогранно та певно відчували смислову присутність людини у написаному тексті та відрізняли окремі її аспекти (див. *більше про античне коріння «7-ми...» та «XII-ти...»*, зібраних нами разом за відомостями про англомовну культуру письма [2]). Особливо у цьому сенсі полюбляли письмо Цицерона, авжеж із його сторінок здіймається притягальний співбесідник та випромінюється справжнє життя: «римляни тієї доби для нас постають живими особами / *the Romans of the day are living figures to us*, а Цицерон – не всупереч, а завдяки витонченості душі – вражає щедрою людяністю та розумінням людських почуттів / *Cicero, in spite of, or rather in virtue of his frailties, is intensely human and sympathetic*» [3, т. 6, с. 357] (див. *більше* [2, с. 100]).

Належить зауважити, що, не останньою чергою завдяки особистісності свого письма, Цицерон викликав на англійській землі надзвичайне захоплення. Цей античний автор дав перший великий і вічний урок про те, наскільки особистість людини може просякати в її висловлювання й промовляти до інших. Завдяки таким властивостям свого письма, він століттями скеровував англомовне мислення та перо, у нього із захопленням вчилися («наповнювалися Цицероном»), і він виховав багато британських історичних постатей: «Саме на англійській проповіді Цицерон вплинув відразу й надовго / *The influence, however, of Cicero on the Anglican pulpit was immediate as well as constant*» [4, т. 9, с. 617]; (див. *більше* [2, с. 84]).

Пізнання «особистості» загалом відрізняється двобічним інтересом: вже згадані а) спроби знайти її компоненти (поділити відчуття людської неповторності), а також б) дістатися розуміння, єдиної сили, за якою певні люди складаються «гармонійною єдністю». Загалом, припускаючись метафори, «цілісна особистість» нагадує лінгвістичне явище «idiom», загальний смисл якої не дорівнює сумі значень окремих її слів. Те саме стосується «тексту», смисл якого не є адитивним щодо значень окремих мовних одиниць. Отож, тривалий столітній науковий досвід різного роду поділення «особистості» розчаровував тим, що не гарантував зворотного складання компонентів у неначе ту саму «гармонійну цілісність».

При таких труднощах, у розпізнанні «цілісної гармонійної особи» інтуїтивно опинилися попередні античні текстотворці, коли їм шукали не в матеріальному світові, а у текстових смислах. Тоді вони спостережували смислову цілісність «мовленнєвої/текстотворчої особистості» (щойно автор тексту був таким, і його рядки перейняли відповідні якості) і не досягали її, коли письменник викликав сумніви своїми життєвими суперечливостями. Ці древні поняття про смислову присутність людини у тексті, попри свою видиму простоту, все ще залишаються дієвими. Також, завдяки своїй антропоцентричності, вони все ще справляють вірний вплив на англомовне текстотворення.

Наукова проблема «цілісності особистості» для психологів все ще відкрита, і це відверто визнається, бо за нею постає широке поле індивідуального смислотворення, яке для цих науковців є перепорою. Тексти людського спілкування/смислотворення вони не досліджують, а поза текстами, виникає ще більше спантеличливих питань, бо за англомовним етичним ставленням до людини, «особистість» не підлягає експериментуванню та важко вимірюється.

Важливо відмітити, що «поділення/цілісність» у студіях «особистості» зустрічаються із іншим ускладненням: важливим є **ракурс сприйняття** теоретиком свого предмету (а ним є, по суті, людська душа, внутрішній світ людини). За одного ракурсу із двох, можна не сподіватися дістатися розуміння «цілісності особистості», а за іншого – певні перспективи вже почали майорити. Щоб у цьому переконатися, повертаємося до компонентів «особистості» із увагою до того, як на них «дивилися» науковці.

А таке споглядання у багатомірному «поділенні особистості» на складові здійснюється двоюко: а) знавць зверху, із олімпу своєї вченості безпристрасно, та не вагаючись, розчленовує «особистість» і б) знавць, співчуваючи «особистості», емпатійно «вчувається» у її внутрішній світ та дістається розуміння, що там є, в цьому унікальному, живому, гідному поваги внутрішньому світові.

Показовими є перші «зверху» теоретизування психологічної науки за матеріально спостережуваною зовнішністю / *externally observable differences* [7, с. 2–3]; за нею шукали стежки проникнення у секрети внутрішнього світу. При цьому діставалися абстрактних положень «стосовно всіх» та «завжди». До прикладу, стародавній Емпедокл (490–430 до н.е.) /

Empedocles визнавав «особистості» за чотирма вічними першоречовинами: землею, водою, повітрям та вогнем; а лікар Гіппократ (460–379 до н.е.) / *Hippocrate* – за рідинами тіла [7, с. 3–4]. Такі теорії називалися гуморальними (а сучасні американські науковці стверджують, що такі думки більш, аніж 2500 річної давнини, не є повними вигадками, бо встановлена певна гормональна передумова якостей людини). Надалі своєрідність «особистості» вимірювалася конфігурацією тіла, що було характерно для морфологічних теорій / *morphological (body type) theories* німецького психіатра Ернста Кретчера (1888–1964) / *Ernst Kretschmer* та американського психолога Вільяма Шелдона (1898–1977) / *William H. Sheldon* [7, с. 5].

Знавці «особистості» дуже швидко втратили інтерес до «зверхньо» запропонованих «зовнішніх» класифікацій, яким бракувало пояснювальної сили. Надалі, до «особистостей» стали дещо наближатися, хоча так само «зверхньо», але вже розмовляючи: «Більшість досліджень, що націлювалися на вимірювання «особистостей», використовували власні повідомлення осіб / *the measurement studies employ self-report (personality) inventories...*» при цьому люди мали описувати себе прикметниками / *require people to describe themselves by checking relevant adjectives...*». Крім того, психологи самі описово «оцінювали поведінку людей / *observers rate the behaviour*» [7, с. 7]. Так працювали британець Ганс Айзенк / *H.J. Eysenck* та американець Раймонд Каттел / *R.B. Cattell* (1860–1944), пускаючись, поміж іншого, у експериментування.

Наступним кроком у «зверхніх» розмовах із «особистостями» були психоаналітичні теорії / *psychoanalytic theories*, які найбільш шановані за те, що назавжди відірвали інтерес до «особистості» від матеріальних прикмет людини. Крім того, експериментування із внутрішнім світом людини було рішуче та назавжди відкинуто фрейдистами. Зигмунд Фрейд (1856–1939) / *Freud Sigmund* показав багатомірність людського внутрішнього світу, розрізняючи компоненти «психоаналітичної особистості», як-то: «*id*», «*ego*» та «*superego*», що, своєю чергою, крім індивідуальних підсвідомих та генетичних сил, приховують у собі відчуття, мислення, емоції, пам'ять, а також спільнотні цінності, правила та ідеали [8].

В ракурсі нашого дослідження, належить поважати психоаналітичну парадигму першорядно за новаторське на той час твердження, що індивідуальні прояви внутрішнього світу існують у динамічному прояві / *personality development and functioning* [8, с. 2]. Тим не менш, З. Фрейд залишався «зверхнім» споглядальником внутрішнього світу людини, завжди тримаючись позиції «здоровішого», «розумнішого» та «кращого» за свого пацієнта (і зовсім не хотів бути на його місці; шойно у нього наставали власні душевні кризи, він їх вирішував на самоті пером – по паперу, тобто через текстотворення). Про емпатію (яка руйнує зверхність та відчуженість між людьми) за психоаналізу мова зовсім не йшла, а трансферу на себе великий психоаналітик уникав до такої міри, що переривав сеанси.

Попри того, що З. Фрейд цікавився творчими особистостями, за його парадигмою вони не були гармонійними, а пригнобленими власним несвідомим. А поза інтересу до трьох-чотирьох граматичних нерегулярностей у своїх пацієнтів, патріарх психоаналізу зневажав лінгвістику та текстову матерію («... *la linguistique comme telle n'est pas mentionnée par lui. Il faut être clair: la psychanalyse freudienne construit entre l'inconscient et le langage un réseau serré de connexions, mais elle le construit dans la plus grande ignorance de la linguistique*» [10, с. 450]). Так само, його величезний французький amator Ж. Лакан (1901–1981) / *Jacques Lacan*, зі свого боку, прославився як великий глузувальник над лінгвістами, називаючи їх «лінгвістерією / *linguisterie*» [6, с. 416]. Подібні дотики «особистості» й «лінгвістики» різко обмежувалися специфікою рідної мови психоаналітиків: З. Фрейд залишався в межах німецької, а Ж. Лакан – французької.

Надалі, зрощений психоаналізом Г. Юнг (1875–1961) / *Carl Gustav Jung* наблизив дослідження індивідуального творця до статусу вже значно приємнішої «здорової особистості» та впровадив категорію: «індивідуально скомпанованої особистості / *individuated person*» [11, с. 70]. Ще пізніше (при цьому ми оминаємо певний проміжний внесок декількох їхніх гідних співвітчизників), К.Р. Рожерс (1902–1987) / *Carl Ransom Rogers* та, зі свого боку, – А. Г. Маслоу (1908–1970) / *Abraham Harold Maslow* усталили думку, що людську творчість належить досліджувати не за матеріальними продуктами, а за особистістю творця. Така парадигма відкриває співчутливе, емпатійне сприйняття «творчої особистості» як «здорової особистості в найповнішому своєму розгортанні».

А. Г. Маслоу, згадуючи про вікові традиції зверхньо-безособового наукового пізнання матеріальної природи, що під виглядом науковості / *«knowledge»* були перенесені на вивчення людини, попри того, що людина потребує своєї особливої людяної парадигми, пошановує К.Р. Рожерса, бо той «був одним із не багатьох дослідників людської особистості, який діставався глибинних знань за людяною парадигмою, переживаючи (емпатійно) плин такого пізнання усім своїм еством / *«experiential knowledge from within»*, найкращий спосіб пізнати особистість є наближення, злиття із нею / *«experiential knowledge is the best kind of knowledge for many human purposes, a good mode of cognizing an object is to move toward fusion with it»* [13, с. 104].

Наукову постать К.Р. Рожерса його американські колеги щиро визнають наріжним каменем особистісної психології: у 1972 р. він їх закликав у дослідженнях «особистості» назавжди забути позицію «знавців», «великих експертів», «сертифікованих професіоналів» чи «ліцензованих психологів» та, тим самим, у своїх пошуках прагнути «свіжого повітря» та переживати «народження нових думок», чого не спостерігалося багато років. Тоді емпатійне спілкування було впроваджено як єдиноможливе дослідження «особистості» [5, с. 250–251]; [15, с. 332–335]; [16, с. 7–8].

При його американській славі, К.Р. Рожерса обходили мовчанням в російськомовній психології. Але знайомство із ним могло бути неважким: у 1987 р. він не лише пропонував свої знання, але ж перебував певний час у Росії, втім без тамтешніх наукових наслідків. Крім того, про байдужість російськомовних колег свідчить той факт, що стовп радянської психології, учень Л.С. Виготського, О.Н. Леонтьєв (1903–1979), із ким К. Р. Рожерс (1902–1987) був майже однолітком, зовсім його не згадує в ніяких посиланнях, так само цього не робить його син, О. О. Леонтьєв (н. 1935). Постать К. Р. Рожерса не увійшла у тогочасні офіційні довідкові джерела. Немає нічого про нього у коментарях до багатотомного зібрання робіт Л. С. Виготського (1896–1934) (останній том 1984 р.), включаючи післямови тогочасних радянських психологічних авторитетів, багато із яких починали цікавитися «особистістю» разом із Л.С. Виготським та були людьми одного наукового покоління із К. Р. Рожерсом. Отож, визначний в англомовному світі рожерсівський ривок у психології особистості не вважався прийнятним теоретичним досягненням для надовго заідеологізованої російськомовної психології.

«Рожерсівсько-маслоу» «пікова» особистість є нашим поєднанням, що відображає поступальність парадигми між американськими вченими (у К. Р. Рожерса 19 елементів «здорової та щасливої особистості», а А. Г. Маслоу, який уза-

гальнював ідеї К. Р. Рожерса та розвивав їх зі свого боку – 35 елементів «пікової особистості»). «Рожерсівсько-маслівська «пікова» особистість» не вирішила всіх проблем «гармонійної особистості», бо її окресли залишилися незавершеними: А. Г. Маслоу помер (1908–1970) у віці 62 роки, а його останню посмертну роботу передала у публікацію дочка. Вона визнала, що редагувати маслівське письмо комусь іншому неможливо, оскільки відразу видно інше «обличчя», отож рукопис залишився таким, яким він був за життя вченого. Щодо нашого інтересу до складових «рожерсівсько-маслівської особистості», то цей факт має той сенс, що певні елементи, для яких А. Г. Маслоу шукав найвлучніший вислів чи навіть перше формулювання залишилися порожніми рядками із цифрами [5].

Як воно є та на тому рівні, що є, «рожерсівська-маслівська особистість» (35 ть елементів за А. Г. Маслоу, із 19-ма від К.Р. Рожерса) небувало наблизилася водночас до «цілісної особистості» та до цікавої для нас «мовленнєвої/текстотворчої особистості»: спільним для цих двох її іпостасей є відлік від індивідуального смислотворення. Останнє – у найширшому, життєвому прояві «цілісної особистості» – є «повна самореалізація», тим самим досягнення пікових етапів свого життя. Для другого – актуального для нас вузькішого, текстотворчого прояву цілісної авторської особистості – це гармонійне вкладання індивідуальної семантики упродовж тексту та надання їй динамічного смислового приросту.

Пропонуємо приклад того, як співвідносяться «рожерсівська-маслівська особистість» із окремими із «*XII-ти...*», що засвоюються англomовним текстотворцем зі своєї культури та залишаються із ним пожиттєво, скеровуючи «витонченою невидимою рукою» творіння кожного окремого тексту як прихистку «мовленнєвої/текстотворчої особистості» в рядках та поміж ними.

Отож, наразі, таке важливе із «*XII-ти...*» положення, що століттями заохочувалося англomовною культурою, як «І. Усвідомлення себе автором тексту» відлунує із рожерсівським визнанням «самоповаги людини як елементу особистісної гармонійності». Самоповага називається вченим індивідуальною якістю, що зростається спільною. Так само англomовною спільною традиційно заохочується «відчуття себе автором тексту». Надалі К. Р. Рожерс уточнює, що «гармонійні та розбурхані особи» відрізняються смислотворенням, із чим також солідарне наше дослідження «англomовної/текстотворчої особистості». Отож «розбурхана особистість», щойно є автором, не складається цілісно та гармонійно у текстових смислах: автор не є щирим у своєму письмі, хитрить із читачем чи щось приховує тощо. Тоді текстова семантика залишається негармонійною. Її аналіз здатний підказати, який аспект хвилює та стримує такого «розбурханого» текстотворця. Останнє зауваження також підкріплюється К. Р. Рожерсом, бо за ним, «зречений задля спільнотного комфорту внутрішній світ (індивідуальні смисли – Т.М.) руйнує не одну цю особу», а ще й оточення, ще й читачів, якщо йдеться про автора-(пасивного) пристосувальника чи автора-(агресивного) пропагандиста, а головне – таке зречення себе самого «*діє дуже тривало*», довше, аніж життя такої особи, що посіла руйнівні пристосувальні/агресивні змісти задля власної зручності [5, с. 250–251]; [11, с. 28, 30–31, 70, 101, 104–105, 109–112, 133, 156, 159–161; 177–182]; [12, с. 21–22, 39, 136, 160].

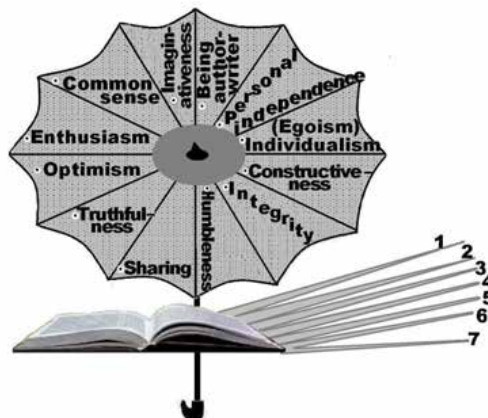

Рис. 1. Образ парасольки подає XII мета змістових авторських уявлень як національно-культурну атмосферу, яка огортає англomовне авторство, втім 7 вимірів авторської семантики індивідуального твору плинами (не лінійними!) перетікають від автора до читача: авторські «погляд», «голос», «тон», «дикція», «динаміка», «позиція» та «смак» (вони гармонійно поєднуються та взаємодіють, коли авторська особистість, що втілилась у написаних рядках та поміж ними, є цілісною). Зауважимо, що наразі «egoism» використовується в історичному позитивному сенсі [2, с. 657].

За неможливості у статійному форматі ілюструвати кожне окреме положення із англomовних «*XII-ти...*» та «*7-ми...*», яким присвячені розділи книги [2, с. 411–490], згадаємо ще одне, а саме: авторську «IV. особистісну цілісність / integrity» [2, с. 473], яка перегукується із наступним рожерсівським визнанням «гармонізуючих глибинних індивідуальних імпульсів як дуже витончено-полохливих перед спільнотним тиском». Отож, англomовна культура письма пошановує «авторську гідність» як ту силу, що допомагає текстотворцю залишатися самим собою у тексті.

Щойно ми звернемося до «рожерсівсько-маслівських 35-ти» якостей «пікової особистості», то вони поширюються далі, аніж «рожерсівські 19 ть», тобто більшою мірою співвідносяться також із визнаними нами «*7-ми...*» у їхньому текстовому прояві. Так, за А. Г. Маслоу, «16. Пікова особистість» приймає проблеми всією своєю глибиною цілісністю, а не уривками себе на перехресті сперечання того, хто засуджує та того, хто виправдовується: можливі винуватість та гіркота, прийняті всією душею, підкорюються, і людина їх переростає із новим досвідом» [11, с. 102–112, 177–178]. Це положення співвідноситься із нашими спостереженнями англomовних текстів за «*XII-ма...*» та «*7-ма...*» категоріями, які відкривають авторський смисловий додаток у новоствореному тексті, а також авторську гармонійність, щойно текстотворець

перебуває у межах названих категорій. Ці дві групи категорій англомовного письма традиційно заохочують гармонійне авторське перебування у своїх рядках.

Наразі, що важливо у ракурсі нашого дослідження «мовленнєвої/текстотворчої особистості», «рожерсівсько-маслівська особистість» перегукується – із «особистісно-смысловотворчого» боку – із «7-ма...» та «XII-ма...» категоріями, які ми опрацьовували на реальних текстах. Тим самим психологічні дослідження «особистості у її самоздійсненні» зустрілися на ділянці індивідуального смисло/текстотворення із текстовою «мовленнєвою/текстотворчою особистістю», тлумаченою за парадигмою англомовної культури текстотворення. А остання допомагає авторові подібно до того, як рожерсівсько-маслівські зусилля заохочують «людину відшукати «себе справжню» у світі та у своїй суб'єктивній біології, задля того, щоб надалі особа «створювала, знаходячи, себе саму» / *helping the person to discover his Identity, his Real Self, in a word, his own subjective biology, which he can then proceed to actualize, to «make himself», to «choose»* [11, с. 179].

Все-таки повних знань про «цілісну гармонійну особистість» ще бракує. Щодо її компонентів, наразі можна вести мову неначе окремо про «компоненти психологічної особистості», «компоненти психоаналітичної особистості» та, нарешті, найгуманістичніші «компоненти рожерсівсько-маслівської «пікової» особистості (у повній самореалізації)» Втім, в англомовному текстотворенні – на додаток до світоглядної площини – була й залишається усталеною цінність «цілісної неповторної, унікальної особистості». Це світоглядне поняття, принципово не фундується на монолітних ідеях західної культури. В цьому антична культура письма мала велику рацію, наголошуючи на перебуванні людини в рядках тексту та поміж ними у спосіб свого всебічного семантичного прояву (із авторським поглядом, голосом, тоном, дикцією, динамікою, позицією та смаком, за зібраними нами 7-ми складовим набором). Віра у таке смислове перебування автора у своєму тексті досі присутня в англомовних аудиторіях та м'якими антропоцентричними шляхами допомагає авторам-новачкам знайти своє текстотворче -Я.

Результати дослідження. Усвідомлення авторської смислової присутності у тексті, тобто «мовленнєвої/текстотворчої особистості», є наріжним каменем розв'язання багатьох змістових проблем та розуміння ролі мовних форм і текстових знаків під авторським пером. Особливості тексту можуть не відразу відкритися перед дослідником, але вони напевно завжди мають причину, відому творцеві: у зрілого письменника не буває випадковостей. Пояснення підказується із боку «7-ми...», бо вони, будучи пов'язаними між собою, реагують на кожний авторський текстотворчий крок. Отож, «7-ми...» та «Любові та аромату лаванди / *Love and Lavender*» [14, с. 176-178] уможливили з'ясування монолітного вкраплення інтертекстуальності, поєднаної як змісти «закоханої пари», що контрастує із декількома комплексами інших понять у загальному користуванні (див. рис. 2).

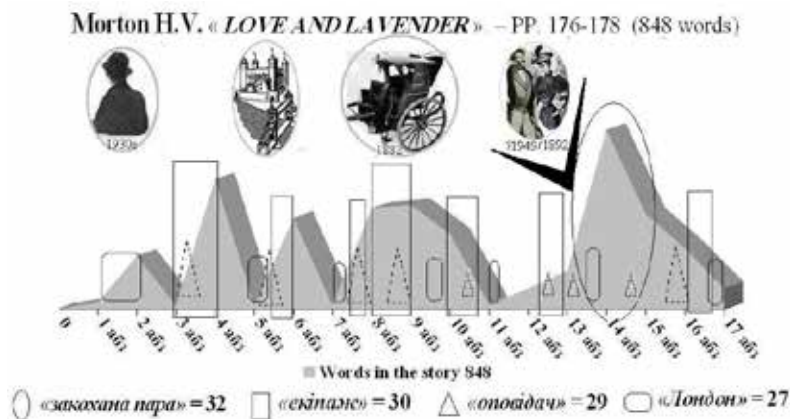

Рис. 2. Змісти «пари» є типовими, і для лондонців є очевидною фантазійність, може легка іронічність накопичення «понять у загальному користуванні»: пара показує вікторіанське джентльменське припадання та очікувану сором'язність дівчини. Про штучне синтезування фрагменту говорить часовий незбіг: молодик описаний як із 1850-х рр. [1, с. 272] (неначе батько чи дідусь автора), а прегарна супутниця – із 1890-х рр. [9, с. 295] (неначе дитяча пам'ять про старшу гарну дівчину). Також їхати у описаному виді екіпажа персонажі можуть не раніше 1882 р. За текстом, оповідач згадує, що востаннє пересувався у екіпажі «hansom» у шкільному віці. Ця ситуація додає до неначе неухважного перебирання мильх серцю лондонця речей, а індивідуальні авторські смисли Г. Мортон проглядають інакше.

Так, зокрема, у проаналізованому оповіданні Г. Мортон спокійний оповідальний плин мовних форм (148 дієслівних форм – The Past Simple 50 за типовою для даного письменника 17,45% дієслівності), а також безтурботна та легковпізнана низка інтертекстуальності (186 випадків із визначною перевагою 4 підгруп: а) «закохана пара» = 32; б) «екіпаж» = 30; в) «оповідач» = 29; г) «Лондон» = 27) відкрили велике монолітне смислове вкраплення синтезованого епізоду «закоханої пари» (див. рис. 2). Такий елемент, як виявилось, не був конкретно пережитим авторським досвідом, а нашаруванням декількох ситуацій вікторіанського життя. Така багатшаровість заслуговувала на подальші міркування та відкрила додаткові авторські смисли, що перепліталися із низкою «загадкових смислів».

Висновки. Запропоновані нами «7-ми...» та «XII-ть...» смислових текстотворчих категорій не є штучними абстракціями, а відображенням англомовної культури текстотворення та навчальної практики у поєднанні із ще глибшим корінням в античному авторстві. «XII-ть...» налаштовують текстового дослідника на коректне ставлення до англомовного тексту, зрощеного відповідною культурою, в основі якої пролягає повага до особистості текстотворця, а «7-ми...» допомагають знайти власне авторську смислову присутність у конкретному тексті. Щойно ми переконалися, проводячи паралелі із англомовною особистісною психологією, що практиковані нами інструменти текстового дослідження («7-ми...» та «XII-ть...») мають антропоцентричний характер та перегукуються із найкращими розробками особистісних психологів третього по-

коління К.Р. Рожерса та А.Г. Маслоу, тим самим є близькими до людської природи та відповідають цінностям англомовної спільноти.

Перспективи. У щойно показаний спосіб, у наступній публікації цього року нам належить описати ще два смислові вузли згаданого оповідання. Їхні низки простягаються наскрізь текстову тканину: передусім, це – регулярне та ритмічне проблискування певної «загадковості» чи «містичності», а також декілька виплесків приватних глибинних смислів, що співвідносяться із психоаналізом. Відомості із поточної статті разом із надалі поясненими двома смисловими прошарками здатні відкрити, чому таке спокійне, неспішне та неначе «простеньке» оповідання стає м'яко-чаруючим та людяним на тлі захоплення прикметами вікторіанського Лондона (що російська виноградівсько-караулівська парадигма засудила би добре відомими словами про «бездейного буржуазного автора-індивідуаліста», який «страждає від порожнечі свого існування»: принаймні про Г. Мортон, децо старшого співвітчизника Дж. Оруелла – радіожурналіста ВВС у роки другої світової війни, ніхто у тоталітарній філології не знав). Згадане оповідання разом із іншими дуже подобалось співвітчизникам письменника, і книга багаторазово перевидавалася. Як «носій» любові до Лондона та його мешканців, оповідання наряду із іншими стало авторським протистоянням жахам війни. Коли Лондон жорстоко бомбардувався у другу світову війну, а Г. Мортон був серед цивільних захисників столиці, книга перевидавалася в Америці.

Література:

1. Кибалова Л., Гербенова О., Ламарова М. Иллюстрированная энциклопедия моды (Из английского модного журнала 1849 г.) / пер. на русский язык И. М. Ильинской и А. А. Лосевой. Прага: Изд-во Артия, 1966 (Из-во на русском языке 1986; 1987). 608 с.
2. Миронова Т. Ю. Комунікативна перспектива англомовного авторського тексту. Дніпропетровськ: ДДФА – Вид-во ДДФА – «Свидлер А.Л.», 2015. 1056 с.
3. Clark Albert Curtis. Cicero Marcus Tullius (106 B.C.- 43 B.C.), Roman orator and politician / Albert Curtis Clark, Oxford fellow and tutor. *The Encyclopedia Britannica. A Dictionary of Arts, Sciences, Literature and General Information* / 11th edition in 29 volumes. New York: Encyclopedia Britannica, Inc., 1910–1911. Vol. 6. 992 p. PP. 353–360.
4. Elton Oliver. III. Elizabethan Times / Oliver Elton, M.A., professor of English Literature of Liverpool, author of «The Augustan Ages» etc. *English literature. The Encyclopedia Britannica. A Dictionary of Arts, Sciences, Literature and General Information* / 11th edition in 29 volumes. New York: Encyclopedia Britannica, Inc., 1910–1911. Vol. 9. 960 p. PP. 616–628.
5. Frager Robert and others. Afterword / Robert Frager, editor-supervisor of the 3d edition. *Maslow A.H. Motivation and Personality* / Abraham Harold Maslow. New York: Longman, 1970. 293 p.
6. Guyomard Patrick. Jacques Lacan (1901–1981). Lacan «le stylite». Le retour à Freud. La structure. *Psychanalyse. Nouvelle édition augmentée* // Michel Albin. Paris: Encyclopedia Universalis, 2001. 923 p.
7. Holzman Philip S. Personality / Philip S. Holzman, Esther and Sidney R. Rabb Professor Emeritus of Psychology, Harvard University *Encyclopedia Britannica Ultimate Reference Suite*. Chicago: Encyclopedia Britannica, 2010. 15 p.
8. Jay Martin Evan. Freud Sigmund (1856-1939), Austrian neurologist / Martin Evan Jay, Professor of History, University of California, Berkeley. Author of «The Dialectical Imagination» and others. *Encyclopedia Britannica Ultimate Reference Suite*. Chicago: Encyclopedia Britannica, 2010. 45 p.
9. Journal des demoiselles, 1892 // Иллюстрированная энциклопедия моды / Людмила Кибалова., Ольга Гербенова, Милена Ламарова ; Пер. на русский язык И.М. Ильинской и А.А. Лосевой. Прага: Изд-во Артия, 1966 (Из-во на русском языке 1986; 1987). 608 с.
10. Milner J.-C. Linguistique, la question des rapports entre la psychanalyse et la linguistique: quatre questions. *Psychanalyse. Nouvelle édition augmentée* // Michel Albin. Paris: Encyclopedia Universalis, 2001. 923 p.
11. Maslow A. H. The Farther Reaches of Human Nature. London: Penguin Compass, 1993. 407 p.
12. Maslow A. H. Motivation and Personality. New York: Longman, 1970. 293 p.
13. Maslow A. H. The Psychology of Science: A Reconnaissance. South Bend, Indiana: Gateway Editions, LTD, 1966. 168 p. P. 104.
14. Morton H. V. Love and Lavender // H.V.Morton's London. London: Methuen & Co. LTD, 1949. 436 p.
15. Sprinthall Norman A., Sprinthall Richard C. Educational Psychology. A Developmental Approach / Norman A.Sprinthall, Richard C. Sprinthall // 5th edition. New-York: McGraw-Hill, Inc., 1990. 668 p.
16. The Unpublished Papers of Abraham Maslow: Future Vision / ed. Edward Hoffman. London: SAGE Publications, 1996. 221 p.